

Lăng Cha C

Tác Giả: Nguy&#n Đ&#t/Ng&#i Vi&#t
Thứ Bảy, 28 Tháng 7 Năm 2012 08:14

Mà Cha C là cái ông cha đ o nào v y, ông ta có tài đ c công cán gì v i đ t n c, đ đ t tên cho c m t khu v c r ng l n c a m t qu n n i thành?"

M i đây trong chuy n thăm gia đình chúng tôi ở Sài Gòn, m t ng i bà con t Hà N i có đ p đi t i m t khu v c g i là Lăng Cha C ở qu n Tân Bình, ông nói: "ở Sài Gòn đ t tên đ ng ph tên khu ph b a bãi quá.

Khu v c bùng binh, n i tr c đây t ng là Lăng Cha C .

(Hình: Nguy&#n Đ&#t/Ng&#i Vi&#t)

Ch th y cái lăng cái m nào s t, y th l i c g i là Lăng Cha C . Mà Cha C là cái ông cha đ o nào v y, ông ta có tài đ c công cán gì v i đ t n c, đ đ t tên cho c m t khu v c r ng l n c a m t qu n n i thành?"

Chúng tôi ph i giúp ng i chú nguyên là giáo viên đ y S , ôn l i v thân th lai l ch m t nhân v t đã in đ m hình nh trong m t giai đ o n l ch s c a Vi t Nam.

Cha C xu t thân t m t ch ng vi n Th a Sai t i Pháp, th phong linh m c năm 1765, và đ c g i sang Hà Tiên đ truy n giáo. Trong th i gian đ u ở Hà Tiên, Cha C đã so n th o m t cu n t đ i n l n đ truy n giáo b ng ti ng Vi t. G p nhi u khó khăn r c r i v i chính quy n và h i t c Cambodge ở Hà Tiên, ông ph i t m lánh sang n Đ , và tr l i Hà Tiên năm 1774.

Cha C đ c y nhi m ch c t ng qu n giáo h i Nam K -Cambodge-Chă, v i t c v là Giám M c Adran, ng i Vi t Nam g i ông là Giám M c Bá Đa L c. Khi h i t c Cambodge tri t phá t nh đ o Hà Tiên, Cha C ph i lui v Sài Gòn. Năm Tây S n kh i nghĩa, Nguy n Ánh c u vi n Xiêm La; quân Xiêm b Tây S n đánh đ i b i. Nguy n Ánh ph i c u vi n Pháp, qua trung gian là Cha C .

Cha C cùng Hoàng t C nh qua Pháp; m t th a c ti p vi n đ c ký k t, nh ng sau đó l i không đ c th c hi n. Cha C t thành l p m t l c l ng đ c u vi n Nguy n Ánh. Tuy l c l ng do Cha C l p nên không m y hùng h u, nh ng đã giúp Nguy n Ánh có đ c ni m h ng ph n, thu n l i cho th t n công quân Tây S n, lúc đó l c l ng chính c a Tây S n đang b quân Tàu c m chân ở B c K . Cũng t đó Nguy n Ánh th ng nh t đ c Nam B c, lên ngôi hoàng đ , l y hi u là Gia Long.

Lăng Cha C

Tác Giả: Nguyán Đát/Ngái Viát
Thứ Bảy, 28 Tháng 7 Năm 2012 08:14

Cha C mät vì bäo bänh vào năm cuäi cùng cäa thä kä 18 (năm 1799) trong khi trän chiän giäa quân cäa Nguyán Ánh và quân Tây Sän điän ra ä Thä Näi-Quy Nhän. Vua Gia Long rät träng väng Cha C, xem ông là Giám mäc Thäng sä. Ông đäc đäa vä an táng täi tänh Gia Đänh, ä khu väc gäi là Vän Xoài-Tân Sän Nhät. Kän trúc cäa Lăng Cha C hoàn toàn theo phong cách Viát Nam, có bình phong, bäi đäng và häu cung. Ngäi lăng mái läp ngäi âm däng, nhäng kèo cät đäu bäng gä quý. Täm bia län đäng phía träc ngäi lăng. Nguyên điän tích Lăng Cha C räng täi 2,000 m2. Khi khu väc Tân Sän Nhät phát triän, väi phi träng Tân Sän Nhät đäc xây đäng ä xä phía Bäc Lăng Cha C, thì ngäi lăng bä thu häp läi thành mät đäm hình tròn, näm lät giäa đäng Võ Tánh (bây giä là đäng Hoàng Văn Thä).

Năm 1980, nhà näc cäng sän lên tiäng sä phá häy Lăng Cha C. Täng Länh Sä Pháp ä Sài Gòn đã thu xäp, di chuyän hài cät Cha C vä Pháp vào năm 1983. Ngay sau đó ngäi lăng bä san bäng; đäm tròn là vä trí ngäi lăng, hiän nay trä thành bùng binh, là vòng xoay cho 5 ngä đäng thuäc các phäng 1-2-4; gäm cuäi các con đäng: Lý Thäng Kiät (đäng Nguyán văn Thoäi cũ)-Hoàng Văn Thä (đäng Võ Tánh cũ)-Bùi Thä Xuân (đäng mäi läp sau 30 tháng tä, 1975), và đäng Cäng Hòa (mäi läp sau 30 Tháng Tä, đän ra quäc lä 22 đi Tây Ninh).

Nói täi Lăng Cha C, các bän cäa chúng tôi täng là quân nhân thuäc Bä Tä Länh và Sä Đoàn 5 Không Quân, đäu xúc đäng nhäc nhä thäi gian träc 30 Tháng Tä. Hàng ngày, các bän cùng bao nhiêu đäng ngä đã ăn đäm tâm bäng bánh-mì-Lăng-Cha-C.

Mät bän nói: “Không chä vì tiän đäng đi ngang qua Lăng Cha C gän bên doanh träi Bä Tä Länh Không Quân, mà còn vì bánh mì Lăng Cha C väa thä ngon väa nóng häi, läi giá ränäa. ä bánh mì äy, kèm väi miäng ät đä täi, đäm tâm trên máy bay thì thät là 'hät säy!'”

ä Lăng Cha C ngày xäa. (Hình: Internet)

Chúng tôi läy täm hình tä mäng Google, täm änh Lăng Cha C; ngä äi chú nguyên giáo viên Sä thäy tän mät, läc đäu nói: “Mät kän trúc điän hình Á Đông nhä thä này mà phá bä đi, thät uäng cäc kä! Mà ông Cha C nhä väy thì đâu có gì đän näi đä gäi là mät tên phän đäng!”

Chúng tôi không nói gì, nhäng hän väi ngä äi chú hä là sä đän ông đi thăm lăng mä nhà bác ngä Träng Vĩnh Ký täi góc đäng Trän Häng Đäo-Trän Bình Träng ä quän 5. Lăng mä nhà bác ngä rät có công trong viäc phát triän bäi đäp quäc ngä äy, sau 30 Tháng Tä, 1975, đã suýt bä phá bä, theo läi cäng quyät đäng cäa ông cán bä län vä văn hóa Viát cäng Trän Bäch Đäng!